

SAAJA:

Maa- ja metsätalousministeriö, PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO

kirjaamo.mmm@gov.fi

ASIA:

Lausunto maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta alueellisen kiintiön nojalla sallittavasta suden metsästyksestä metsästysvuonna 2025–2026

LAUSUNNON ANTAJA:

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry

Pyhäjärvenkatu 5 B, 2 krs, 33200 TAMPERE

pirkanmaa@sll.fi

Sisällysluettelo

Johdanto.....	1
1. Rekikosken susireviirin ampuminen on perusteeton.....	1
2. Lauman ampuminen ei ratkaise ongelmia.....	2
3. Ihmisen toiminta on aiheuttanut ongelmat.....	3
4. Vaihtoehtoiset keinot on käytettävä ensin.....	4
5. Huolenaiheet kiintiöjärjestelmästä.....	4
6. Vaikutusarvioinnit puuttuvat.....	5
Valitusoikeuden poistaminen on oikeusvaltioperiaatteen vastaista.....	5
7. Vaatimukset.....	6

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri kiittää mahdollisuudesta lausua alueellisen kiintiön nojalla sallittavaan suden metsästykseen. Esitämme seuraavan lausunnon viitaten saatavilla olevaan tietoon.

Johdanto

Eduskunta on hyväksynyt 16.12.2025 lain suden metsästyksen sallimisesta. Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry ei hyväksy sellaista lakia, joka sallisi 100 suden ampumisen 16:lla eri kiintiöalueella. Koirasudet tulee poistaa kansallisesti haitallisina vieraslajeina.

Käsitlemme tässä lausunnossa erityisesti Rekikosken susireviiriä. Tämä päätös on ekologisesti, biologisesti ja sosiaalisesti perustelematon, eikä se ratkaise alueella koettuja ongelmia. Päinvastoin se pahentaa tilannetta pitkällä aikavälillä.

1. Rekikosken susireviirin ampuminen on perusteeton

Rekikosken susireviirillä on 6:n yksilön perhelauma. Kysymys on normaalista, terveestä susiperheestä, jolla on tärkeä ekologinen tehtävä alueella. Susiperhe on elintärkeä avainlajina, jolloin sen puuttuminen vaikuttaa haitallisesti alueen eläin- ja kasvilajeihin.

Riistakeskuksen ja asetuksen perustelut Rekikosken reviirin ampumiselle ovat hyvin heikot. Todellisia vahinkoja on ollut vain yksi koiravahinko koulutustilanteessa sekä yksi lammasvahinko. Lammasvahinko koski kolmea harrastelammasta, joista kaksi kuoli ja yksi loukkaantui. Lampaat olivat pihassa, jossa suojana oli vain yksinkertainen peruslammasaita ja pihatto.

Koulukuljetusjärjestelyt esitetään yhtenä perusteluna Rekikosken lauman ampumiselle. Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry on tarkistanut tämän väitteen soittamalla Rekikosken alueen kuntien koulukuljetuksista vastaaville virkamiehille. Selvityksen tulokset kumoavat väitteen täysin.

- Sastamala: ei yhtään koulukuljetusta susien vuoksi.
- Punkalaidun: ei yhtään koulukuljetusta susien vuoksi.
- Urjala: 2 hakemusta, jossa koulukuljetus on harkinnassa.
- Huittinen: ei yhtään koulukuljetusta susien vuoksi (2 saattoavustusta v .2024).

Sosioekonominen tilanne on vakaa. Kuntien viranomaiset eivät raportoi poikkeuksellista turvattomuuden tunnetta tai laajamittaista huolestuneisuutta alueella.

Riistakeskuksen perusteluina ovat sosioekonomiset ja psykologiset syyt. Näiden tosiasioiden perusteella ei voida osoittaa erityisen merkittävää vahinkoa, joka oikeuttaisi perhelauman ampumiseen.

2. Lauman ampuminen ei ratkaise ongelmia

Jos Rekikosken perhelauma ammutaan, tyhjentyneelle alueelle muodostuu nopeasti uusi reviiri, sillä usein uusi susipari tai yksinäinen susi asuttaa tyhjän alueen jo seuraavana lisääntymiskautena. Vapautuneet reviirit ovat houkuttelevia nuorille susille, ja uudet, kokemattomat yksilöt aiheuttavat usein enemmän vahinkoja kuin vakiintunut perhelauma. Nuoret sudet eivät tunne aluetta ja kokeilevat erilaisia saalistusstrategioita. Ampuminen on vain väliaikainen, ongelmia lisäävä toimenpide.

Mikäli ampumisessa osutaan alfayksilöihin, se aiheuttaa ongelmia alueella. Alfasudet ylläpitävät lauman sosiaalista rakennetta ja järjestystä, kontrolloivat nuorten susien käyttäytymistä ja opettavat jälkeläisille oikeat metsästystekniikat sekä alueen tuntemuksen. Alfaparin menettäminen hajottaa lauman ja johtaa kaaokseen. Riski osua alfayksilöihin on merkittävä, eikä ole takeita siitä, mikä susista ammutaan.

Rekikosken reviiri sijaitsee strategisesti tärkeällä paikalla. Keskisellä Pirkanmaalla on susivaje, ja alueelle mahtuisi hyvin pari reviiriä lisää. Rekikosken perhelaumasta lähtevät nuoret yksilöt voivat helposti siirtyä pohjoiseen, koilliseen, itään ja kaakkoon väljemmille alueille. Läntisen ja itäisen kannan lähentyminen mahdollistaa geenivirran populaatiosta toiseen, tervehdyttään, vahvistaen ja laajentaen molempia geenipoolia. Lauman ampuminen olisi ekologisesti vahingollista ja estäisi luontaisen kannan kasvun juuri sellaisella alueella, jossa sitä tarvitaan.

3. Ihmisen toiminta on aiheuttanut ongelmat

Rekikosken reviirin alueella ihmisen toiminta on lisännyt susien näkyvyyttä. Alava maasto tarjoaa vähän suojaavaa kasvillisuutta, avohakkuut poistavat suojaa ja pakottavat susia avoimille alueille. Ekologisten käytävien puute johtaa siihen, että sudet joutuvat kulkemaan avointa maastoa sekä pihojen läpi iltaisin ja öisin. Nämä tekijät ovat lisänneet susien näkyvyyttä, mikä puolestaan on lisännyt kohtaamisia ja pelkoja.

Metsästäjät ylläpitävät alueella pienpetohaaskoja ja kauriiden syöttöpaikkoja, jotka sijaitsevat lauman reviirialueella. Sudet käyvät tarkistamassa nämä ruokailupaikat ja haistavat ihmisen hajun haaskoilla ja syöttöpaikoilla. Tämä poistaa susien luonnollista ihmisarkuutta ja houkuttavat ne lähemmäksi asutusta.

Ratkaisu on lopettaa pienpetohaaskojen ja kauriiden syöttöpaikkojen ylläpito lauman reviirialueella sellaisissa paikoissa, joissa näkyvyys ihmisasutukseen on selvä. Avarat pellot edesauttavat susien havaitsemista, kun ne käyvät tutkimassa haaskoja.

Rekikosken perhelauman reviirillä kuten muillakin reviireillä susien käyttäytyminen ihmisiä kohdatessa, on seurausta ihmisen omasta toiminnasta. Ihmiset valokuvaavat susia ollen rauhallisesti paikoillaan, minkä seurauksena susi ei tunne pelkoa ihmistä kohtaan ja olettaa ihmisen olevan vaaraton. Ihmisen pitäisi aina reagoida niin, että susi pelästyy. Susi ei ota riskiä vahingoittumisesta ja pakenee paikalta, jos se kokee uhan. Ihmisten tulee susia kohdatessaan määrätietoisesti aiheuttaa meteliä, nostaa kätensä ylös ja näyttää pelottomilta. Lapsille on hyvä opettaa erilaisia tapoja tuottaa kovia ääniä, joilla pelästyttää sattumalta kohdattu susi. Myös kepillä tai kivellä heitto saa suden lähtemään pakoon.

Susi tunnistaa toisen koiraeläimen kilpailijaksi reviirillään, varsinkin kun se toteaa sen metsästystilanteessa haluavan samaa saalista. Samoin se kokee vieraan suden kohtaamisen reviirillään. Susi ei varsinaisesti metsästä koiria. Susi on myös kiinnostunut koirista yleensä, ja nuoret sudet haluavat joskus leikkiä koiran kanssa, kyse ei aina ole hyökkäyksestä. Lisäksi yksin vaeltavien susien tai reviiriä etsivien parien aiheuttamat vahingot sekoitetaan paikallisen perhelauman tekemiseksi.

Riistakameroiden laaja käyttö on lisännyt susihavaintoja merkittävästi. Riistakamerat luovat näennäisen mielikuvan susien runsaudesta ja läsnäolosta, vaikka todellisuudessa ilman kameroita suurin osa susista liikkuisi alueilla täysin huomaamatta, eikä ihmisillä olisi tietoa niiden olemassaolosta. Sama susi näkyy eri kameroissa ja se virheellisesti lasketaan eri sudeksi ja näin saadaan tilastot näyttämään väärin.

4. Vaihtoehtoiset keinot on käytettävä ensin

Viranomaisten ja päättäjien tulee lisätä tietoa ja ymmärrystä susista sekä tarjota konkreettisia ratkaisuja rinnakkaiseloon. Pelkojen käsittelyssä tarvitaan keskustelua ilman väärää tietoa ja rakentavaa lähestymistä, joka perustuu faktapohjaiseen tietoon susien käyttäytymisestä. Susivalistus kouluissa ja paikallisyhteisöissä vähentää pelkoa, kun ihmiset saavat oikeaa tietoa.

Vahingontorjuntaa on parannettava tehostamalla suojauksia ennen vahinkojen syntymistä: sähköaidat, yösuojat ja äänikarkottimet suojaavat tehokkaasti karjaa, koirien suojaus kotipihoilla korkealla, tukevalla verkkoaitauksella ja metsässä suojaliiveillä, koiran omistajan ennakoivalla toiminnalla tai välttämällä susialueita myös pimeällä.

Nämä keinot ovat parempia kuin ampuminen useasta syystä. Ne tarjoavat pitkäaikaisia ratkaisuja väliaikaisen oirehoidon sijaan ja ovat ennaltaehkäiseviä. Ne ovat kustannustehokkaita ja ekologisesti kestäviä vahingoittamatta susikantaa. Lisäksi ne rakentavat luottamusta ja opettavat yhteisön elämään susien kanssa sen sijaan, että susia pyritäisiin tappamaan.

Viranomaisilla on käytettävissään konkreettisia, tutkittuja keinoja konfliktien vähentämiseen. SusiLIFE-hanke (2019–2025) tuotti laajan määrän käytännön työkaluja, toimintamalleja ja koulutusmateriaaleja rinnakkaiselon parantamiseksi. Nämä opit ovat valmiina käytettäviksi ja vaativat vain poliittista tahtoa. On kestävämpiä, että arvokasta tutkimustyötä ei hyödynnetä täysimääräisesti, vaan sen sijaan turvaudutaan kiintiömetsästyksen.

5. Huolenaiheet kiintiöjärjestelmästä

Esitetty 100 suden kiintiö koko maassa on biologisesti kestävä. Susi on Suomessa edelleen erittäin uhanalainen laji, ja Luonnonvarakeskuksen kanta-arvio maaliskuussa 2025 oli 430 (413–465) sutta. Sadan suden ampuminen tarkoittaisi noin neljäsosaa koko kannasta.

Ministeriön asettama suotuisan suojelutason viitearvo 273 sutta on riittämätön. Pienin elinvoimainen kanta on arvioitu olevan 248 sutta, ja viitearvo on vain kymmenen prosenttia tätä suurempi. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti viitearvon tulisi olla kaksinkertainen pienimpään elinvoimaiseen kantaan verrattuna, eli noin 500 sutta. Nykyinen kanta-arvio 430 sutta jää siis noin sadan suden verran vajaaksi.

Luonnonvarakeskuksen tutkimus osoittaa, että Suomen susikanta on jo nyt liian pieni geneettiseen elinvoimaisuuteen. Geneettinen köyhtyminen tarkoittaa käytännössä sitä, että sisäsiirtoisuus lisääntyy, kun sukulaiset pariutuvat keskenään. Tämä johtaa:

- hedelmällisyyden laskuun ja pienikokoisiin pentueisiin
- vastustuskyvyn heikkenemiseen tauteja vastaan

- synnynnäisten epämuodostumien lisääntymiseen
- kannan yleiseen heikkenemiseen ja elinvoimaisuuden laskuun.

Kiintiömetsästys pahentaa tilannetta entisestään pirstaloimalla kantoja, hidastamalla vaeltamista ja estämällä kantojen sekoittumista. Suomi on raportoinut alpiinisen alueen (Lapin) susikannan olevan epäsuotuisa ja huono.

Monet kiintiöalueista, mukaan lukien Rekikoski, on valittu sosioekonomisilla ja psykologisilla perusteilla sekä vähäisten vahinkojen perusteella, jotka olisivat ennaltaehkäistävissä. Pelko ja muutama vahinko ei ole peruste ampua koko lauma.

Rekikosken reviirin erityispiirteet on jätetty huomiotta. Reviiri on strategisesti tärkeä susikannan leviämislle itään, ja keskinen Pirkanmaa tarvitsee enemmän susireviireitä, ei vähemmän. Kyseessä on terve ja normaali perhelauma, jonka vahingot ovat vähäisiä ja ennaltaehkäistävissä.

6. Vaikutusarvioinnit puuttuvat

Lainsäädännön arviointineuvosto on todennut, että hallituksen esityksessä on niin merkittäviä puutteita, ettei se täytä lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimuksia. Esityksestä ei käy ilmi, millaisia vaikutuksia ympärivuotisen rauhoituksen poistamisella olisi susikannan elinvoimaisuuteen ja suotuisaan suojelutasoon. Asetusehdotuksessa ei ole arvioitu ampumisen vaikutuksia yksittäisiin laumoihin, alue-ekologiaan tai tulevien vuosien kannan kehitykseen. Ei ole myöskään selvitetty, kuka hyötyy kiintiömetsästäyksestä ja mitä pitkän aikavälin seurauksia sillä on.

Vahinkoperusteiset luvat ja poliisin antamat lopettamismääräykset ovat riittäviä toimenpiteitä todellisiin ongelmatilanteisiin puuttumiseksi. Koirasudet voi poistaa lupaperusteisesti kansallisesti haitallisena vieraslajina, kuten tähänkin asti. Kiintiömetsästystä näiden lisäksi ei tarvita.

Valitusoikeuden poistaminen on oikeusvaltioperiaatteen vastaista.

Kiintiömetsästysjärjestelmään siirtyminen poistaa valitusoikeuden suden metsästyspäätöksistä. Tämä on ympäristöoikeudellisesti ja oikeusvaltiollisesti täysin kestämaton ratkaisu. Nykyisessä järjestelmässä Suomen riistakeskuksen myöntämistä poikkeusluvista on mahdollista valittaa hallinto-oikeuteen, mikä takaa oikeusturvan ja päätöksenteon laadun. Valitusoikeus on keskeinen oikeusvaltioperiaate ja eurooppalaisen oikeusjärjestelmän peruspilari.

Kun valitusoikeus poistetaan, menetetään samalla riippumaton oikeudellinen valvonta päätösten lainmukaisuudesta, mahdollisuus korjata virheellisiä tai puutteellisiin perusteisiin tehtyjä päätöksiä, ympäristöjärjestöjen ja kansalaisten osallistumisoikeus, joka on turvattu Århusin sopimuksessa, sekä julkinen keskustelu ja läpinäkyvyys päätöksenteon perusteista.

Kiintiömetsästyksessä päätökset tehdään hallinnollisesti ilman tapauskohtaista harkintaa, ja niistä ei voi valittaa, vaikka ne koskisivat geneettisesti ja ekologisesti tärkeitä laumoja tai

tilanteita, joissa vaihtoehtoiset keinot olisivat toimivampia. Tämä heikentää merkittävästi luonnonsuojelun tasoa ja on ristiriidassa EU:n luontodirektiivin hengen kanssa.

Århusin sopimus takaa kansalaisille oikeuden osallistua ympäristöä koskevaan päätöksentekoon ja oikeuden hakea muutosta ympäristöpäätöksiin. Valitusoikeuden poistaminen kiintiömetsästyksessä on ristiriidassa tämän kansainvälisen sopimuksen kanssa. Suomen tulee kansainvälisenä veloitteenaan turvata kansalaisten osallistumis- ja valitusoikeudet myös suden metsästyspäätöksissä.

7. Vaatimukset

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry vaatii, että:

Rekikosken susireviiri poistetaan kiintiöalueista. Vahingot ovat vähäisiä, koulukuljetusväite on totuudenvastainen, ja reviiri on strategisesti tärkeä susikannan leviämislle itään.

Esitetty 100 suden kiintiö ja kiintiömetsästys hylätään. Koirasudet poistetaan kansallisesti haitallisina vieraslajeina. Kiintiömetsästys on biologisesti kestämaton ja pahentaa geneettistä köyhtymistä. Susi on edelleen erittäin uhanalainen.

Valitusoikeus säilytetään. Kiintiömetsästys poistaa valitusoikeuden, mikä on ristiriidassa Århusin sopimuksen ja oikeusvaltioperiaatteen kanssa.

Vaikutusarvioinnit tehdään ennen päätöksiä. Nykyinen esitys on lainsäädännön arviointineuvoston mukaan puutteellinen.

Vaihtoehtoiset keinot käytetään ensin. Vahingontorjunta, valistustyö ja SusiLIFE-hankkeen työkalut pitää ottaa käyttöön.

Alue-erityiset seikat arvioidaan tapauskohtaisesti. Geneettinen arvo, ekologinen merkitys ja paikalliset olosuhteet tulee huomioida erikseen.

Pirkanmaalla 18.12.2025

Antti Virnes
Puheenjohtaja
Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry.

Sari Hämäläinen
Järjestösihteeri
Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry.